

XU HƯỚNG THIẾT KẾ ĐỒ HỌA THỜI 4.0 VÀ GIẢI PHÁP TẠO NGUỒN NHÂN LỰC CỦA KHOA MỸ THUẬT ỨNG DỤNG - HUBT

Nguyễn Thị Huệ *

Tóm tắt: Thiết kế đồ họa là công việc sáng tạo ra những ấn phẩm đồ họa mang tính ứng dụng thực tế, để quảng cáo và tác động đến người xem (khách hàng) một cách hiệu quả nhất. Nghệ thuật thiết kế đồ họa là một trong những lĩnh vực quan trọng đối với rất nhiều ngành nghề khác. Nó không chỉ tạo ra những sản phẩm thiết kế đẹp mang tính hữu dụng, mà còn giúp các ngành nghề khác phát triển hơn và nâng tầm giá trị, tính thẩm mỹ. Vì vậy, nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực thiết kế đồ họa trong xu thế cách mạng công nghiệp lần thứ 4 là yêu cầu cấp thiết của các cơ sở đào tạo. Trong đó, Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội (HUBT) không phải ngoại lệ.

Từ khóa: Thiết kế đồ họa, nguồn nhân lực thiết kế đồ họa.

Summary: Graphic design is the work of creating graphic publications with practical applications, to advertise and influence viewers (customers) in the most effective way. The art of graphic design is one of the important fields for many other professions. It not only creates useful, beautifully designed products, but also helps other industries develop more and raise the value and aesthetics. Therefore, improving the quality of training of graphic design human resources in the trend of the 4th industrial revolution is an urgent requirement of training institutions. In which, Hanoi University of Business and Technology (HUBT) is no exception.

Keywords: Graphic design, graphic design human resources.

Thiết kế đồ họa gắn liền với các vấn đề đương thời. Đó còn là một quy trình liên quan tới nghiên cứu, tạo lập ý tưởng, tạo mẫu và cuối cùng là liên kết giữa các yếu tố bằng ngôn ngữ và hình ảnh (đôi lúc còn có cả âm thanh) và các yếu tố có liên quan khác.

Ngày nay, khi xã hội phát triển, nhu cầu đòi hỏi của con người ngày càng cao, chính là tiền đề thúc đẩy sự phát triển và bùng nổ của ngành thiết kế đồ họa. Các

họa sĩ thiết kế đồ họa có dịp được trở tài, cạnh tranh để đưa ra những sản phẩm có tính chuyên nghiệp, hữu dụng và công năng phục vụ cho con người, nâng cao đời sống và phát triển xã hội.

Đồ họa ứng dụng luôn gắn liền với cuộc sống. Có thể dễ dàng nhận diện được điều này qua những ấn phẩm rất gần gũi và thân thiện, từ thiệp mời, danh thiếp, những tờ quảng cáo, trên vỏ đựng sản phẩm (bao bì), logo, những ấn phẩm

* Trường ĐH KD&CN Hà Nội

mang giá trị tinh thần, như bìa sách, truyện tranh hoặc trên những phương tiện thông tin quảng bá thương hiệu, sản phẩm,... đến các phương tiện truyền thông khác, như poster, truyền hình, internet,... Chính vì vậy, thiết kế đồ họa là công việc có nhiều cơ hội để phát triển trong xã hội ngày nay.

Trong những thập niên gần đây, sự bùng nổ về công nghệ thông tin, sự phát triển công nghiệp hàng hóa đã tạo cho thị trường việc làm những cơn khát nhân

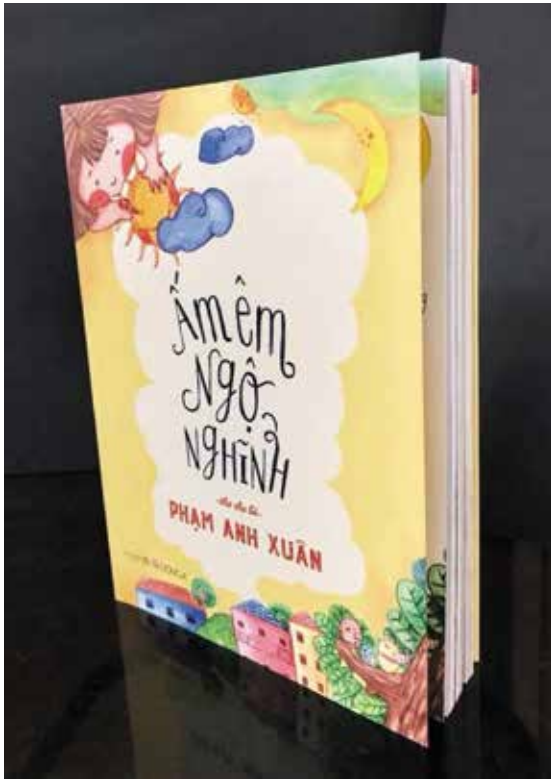
lực thiết kế đồ họa. Nắm được xu hướng phát triển, tầm ảnh hưởng của nó trong nền công nghiệp hàng hóa, hiện đại hóa, cũng như cơ hội việc làm thu nhập cao của nghề thiết kế đồ họa, các trường đại học, cao đẳng, trung cấp và các trung tâm đào tạo, hoặc liên kết đào tạo đang cố gắng gia tăng thị phần gắn với việc nâng cao chất lượng đào tạo đồ họa, nhằm thỏa mãn nhu cầu của thị trường việc làm. Ở nước ta hiện nay, có hai xu hướng đào tạo thiết kế đồ họa chủ yếu:

Ảnh 1. Sinh viên Gia Linh và giảng viên Nguyễn Thị Huế đoạt Giải trong cuộc thi “Tiết kiệm điện toàn quốc”

Thứ nhất là đào tạo rút gọn. Các cơ sở hay trung tâm có thời gian đào tạo ngắn, thường tập trung đào tạo các kỹ năng sử dụng công cụ thiết kế, dành rất ít thời gian cho việc học kiến thức cơ bản về kỹ thuật, tin học, tiếng Anh, mỹ học, lịch sử mỹ thuật,... Cách đào tạo này mang tính “ăn xổi”, “ăn nhanh”, chưa

chú ý đến vấn đề đào tạo nền tảng cơ bản, khả năng tư duy sáng tạo cho người học. Sau khi hoàn thành khóa học, học viên sẽ trở thành cỗ máy hơn là nhà thiết kế. Do đó, nguồn nhân lực này chỉ có kỹ năng thực hành cơ bản, song lại rỗng về kiến thức nền tảng mỹ thuật, thiếu tư duy và khả năng ý tưởng sáng tạo.

Ảnh 2. Sinh viên Khoa Mỹ thuật ứng dụng minh họa thực tế cho Nhà sách Đông A

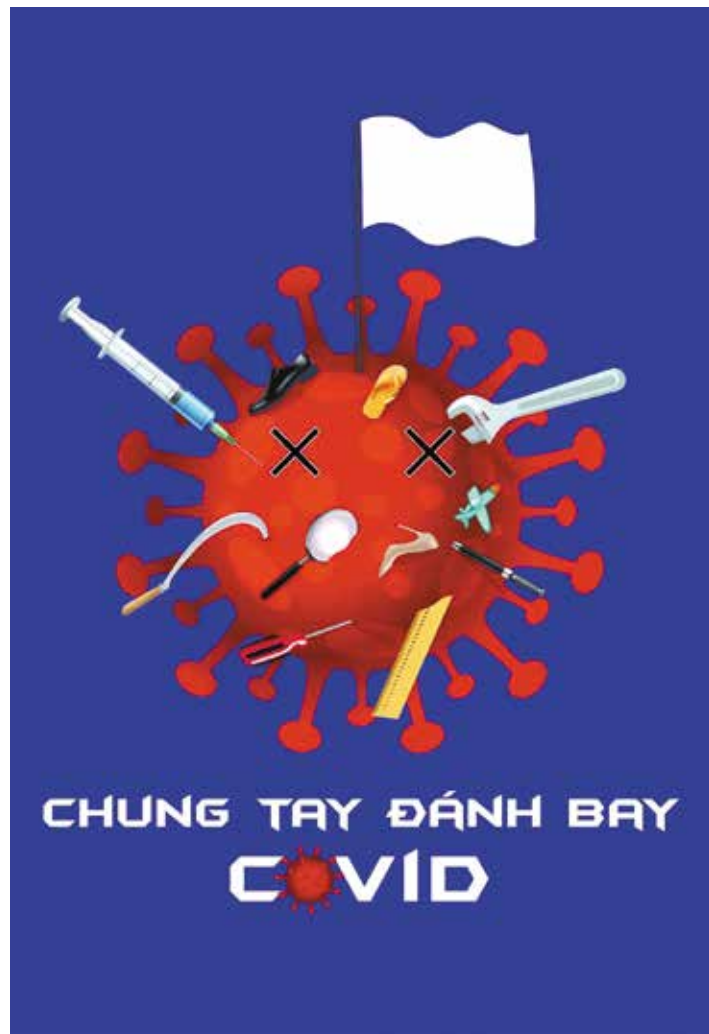
Thứ hai là đào tạo chính quy. Các trường đào tạo chính quy (đại học, cao đẳng) về ngành thiết kế đồ họa hiện nay có thời gian đào tạo dài, chú trọng vào việc đào tạo sâu về kiến thức mỹ thuật, ý tưởng sáng tạo. Một số trường chưa chú trọng đúng mức tới khâu đầu tư, gắn kết thực hành, thậm chí không đào tạo kỹ năng sử dụng công cụ, phần mềm thiết kế và rèn luyện kỹ năng thực hành. Kết quả là, sinh viên ra trường tuy có kiến thức mỹ thuật vững, khả năng sáng tạo tốt, nhưng bị hạn chế ở các kỹ năng sử dụng công cụ thể hiện. Điều này dẫn đến tình trạng sinh viên tốt nghiệp khó thể hiện tốt ý tưởng sáng tạo của mình, hoặc thiếu kiến thức thực tế, hạn chế cơ hội làm việc trong môi trường cạnh tranh.

Trên thực tế, nhu cầu sử dụng nguồn nhân lực thiết kế đồ họa hiện nay đòi hỏi sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa tư duy sáng tạo mỹ thuật của họa sỹ thiết kế và kỹ năng thành thạo trong việc sử dụng các công cụ đồ họa, phần mềm thiết kế. Theo phản hồi của các doanh nghiệp, trong quá trình tuyển dụng, nhiều ứng viên có “hồ sơ” kết quả học tập tốt, nhưng lại yếu về kỹ năng sử dụng các phần mềm thiết kế như Illustrator, Photoshop, InDesign,... Hoặc có nhiều ứng viên thành thạo các phần mềm thiết kế, nhưng lại thiếu kiến thức nền tảng về mỹ thuật, về tư duy sáng tạo.

Nắm bắt được xu hướng chung về phương thức đào tạo nguồn nhân lực thiết kế đồ họa của nước ta hiện nay, Khoa Mỹ thuật ứng dụng, Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội, đã thường xuyên đánh giá, phân tích, lấy ý kiến từ người học, từ doanh nghiệp, cựu sinh viên và tích cực thực hiện các chủ trương đổi

mới thường xuyên về chuyên môn của trường. Sau hai năm triển khai các chủ trương đó, Khoa đã điều tiết, chỉnh lý nội dung chương trình đào tạo, phương pháp giảng dạy, nâng cấp cơ sở vật chất, thiết bị để nâng cao chất lượng đào tạo. Khoa Mỹ thuật ứng dụng cũng đã đánh giá lại mục tiêu đào tạo, chất lượng đầu ra và nhu cầu sử dụng nhân lực cần đáp ứng. Đồng thời, chú trọng đổi mới nội dung, chương trình đào tạo phù hợp với thực tiễn, chú trọng đào tạo kỹ năng sử dụng công cụ thiết kế, kỹ năng mềm kiến thức văn hóa - xã hội, năng lực tư duy và đặc biệt tạo điều kiện kết nối, để sinh viên có thêm trải nghiệm thực tế. Thay đổi tư duy trường học không chỉ là nơi để học lấy điểm, lấy bằng, mà trường học còn là nơi trải nghiệm và định hướng, thực hành thành thạo, sáng tạo đổi mới cho quá trình làm việc của sinh viên sau này.

Khoa Mỹ thuật ứng dụng cũng bám sát chủ trương đổi mới của nhà trường để điều chỉnh khối lượng kiến thức trong chương trình đào tạo theo hướng tăng cường kiến thức chuyên môn trong thực tế, giảm bớt các kiến thức lý thuyết, hàn lâm. Trang bị cho người học kiến thức, kỹ năng sử dụng và làm chủ phần mềm thiết kế đồ họa cơ bản, làm công cụ hỗ trợ việc thể hiện ý tưởng sáng tạo. Bên cạnh đó, tổ chức kết nối các công ty, doanh nghiệp tham gia hội thảo chuyên đề cùng trao đổi, góp ý và chia sẻ về kỹ năng cần có, hiểu được tiêu chí, yêu cầu tuyển dụng của mỗi công ty. Ngoài ra, doanh nghiệp còn góp ý xây dựng các chương trình liên kết thực tập, thực hành, đầu tư trang thiết bị công nghệ trong đào tạo.

Ảnh 3. Sinh viên Khoa Mỹ thuật ứng dụng đoạt Giải nhì Cuộc thi “Chung tay đánh bay covid”

Thực hiện kế hoạch đào tạo của Khoa, Ngành Thiết kế đồ họa đã đưa ra đề xuất thay đổi chương trình thực tập, thực hành tại doanh nghiệp, đảm bảo hợp lý về thời gian nắm bắt, cọ xát chuyên môn, bổ sung kỹ năng và kinh nghiệm thực tế. Theo đó, sắp xếp cho sinh viên thực tập tại các doanh nghiệp in và các công ty thiết kế đồ họa, quảng cáo, truyền thông để người học được trải nghiệm thực tế, thực hành lý thuyết và tìm hiểu sâu hơn

về ngành nghề mình đang học, nắm vững các công đoạn trước, trong và sau thiết kế, bước đầu hiểu được công việc mình sẽ làm sau này và cơ hội tạo dựng các mối quan hệ nghề nghiệp.

Để hỗ trợ sinh viên, đội ngũ giảng viên của Khoa luôn tích cực kết nối, tạo điều kiện cho sinh viên được thực hành, làm quen với các môn học đang diễn ra trong chương trình đào tạo, kết hợp thể hiện sản phẩm thực tế để ứng dụng trong toàn xã hội. Đặc biệt, Ban Chủ nhiệm Khoa Mỹ thuật ứng dụng luôn tạo điều kiện, gắn kết việc đào tạo lý thuyết với thực tiễn xã hội bằng các cuộc thi, công trình thực tế để sinh viên có cơ hội thể hiện, cọ xát, cống hiến bằng nhiều thành tích đã được xã hội ghi nhận trong suốt 10 năm qua.

Trong thời gian tới, nhu cầu tuyển dụng nhân lực ngành thiết kế đồ họa

dự báo tiếp tục tăng trưởng mạnh. Với sự tham gia của các công ty, tập đoàn quảng cáo hàng đầu trên thế giới có sự thay đổi không ngừng về hình thức quảng cáo, truyền thông và công nghệ, dẫn đến sự đòi hỏi ngày càng cao về chất lượng nguồn nhân lực thiết kế đồ họa và khả năng thích ứng của các nhà thiết kế. Nắm bắt được xu hướng chung về thiết kế đồ họa thời 4.0, Ngành Thiết kế đồ họa nói riêng và Khoa Mỹ thuật ứng dụng nói chung luôn đổi mới, chuyển mình phù hợp với giai đoạn chuyển đổi số, xã hội số hiện nay, từ đó, xây dựng giải pháp đồng bộ, củng cố, hoàn thiện chương trình đào tạo, đổi mới phương pháp giảng dạy, với mục tiêu nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực thiết kế đồ họa, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của thị trường việc làm và toàn xã hội./.

Tài liệu tham khảo

1. Đỗ Văn Dũng (2018). *Đào tạo mỹ thuật ứng dụng ở Việt Nam trước những thách thức hiện nay*. Tạp chí Khoa học và Đào tạo, số 1/2018.
2. Khánh Minh (2016). *Đào tạo phải gắn với nhu cầu xã hội*. Báo Nhân Dân.
3. Website idesign.